

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dnia 24 maja 2024 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na okres bezterminowy, pierwszy projekt sporządza się terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt lub zachodzi konieczność jego aktualizacji.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,

dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

Obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami, jako specjalny obszar ochrony siedlisk został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolna Wisłoka z Dopływami (PLH180053) (Dz. U. z 2022 r. poz. 2273).

Obszar obejmuje Wisłokę (2 odcinki: Podleszany - ujście Wielopolki w Brzeźnicy, Dębica - ujście Chotowskiego Potoku) oraz kilka bocznych dopływów:

- Breń Stary (na odcinku od mostu na trasie Gawłuszowice – Ostrówek do ujścia);
- Młynówkę, Kanał Białoborski i Rudę (na odcinku od Dobrynina do ujścia);
- Tuszymkę (na odcinku od mostu w Cierpiszu do ujścia);
- Grabinkę i Czarną (od ujścia Jasionej w Żdźarach do ujścia);
- Potok Chotowski (od granicy województwa do ujścia);
- Wielopolkę (między Glinikiem a Wielopolem Skrzyńskim).

Ogółem składa się z pięciu odrębnych części.

W granicach obszaru Wisłoka ma charakter rzeki podgórskiej ze średniorocznymi przepływami od 24,9 m³/s do 35,7 m³/s przy ujściu do Wisły. W trakcie wezbrań przepływy dochodzą nawet do 1500 m³/s. Dno jest piaszczysto-żwirowe, miejscami kamieniste z progami skalnymi, niekiedy z pojedynczymi głazami. Głębokość dochodzi do 3,5 m, a szerokość do 50 m. Wzdłuż brzegów występują łągi wierzbowe i wierzbowo- topolowe, na wyższych skarpach zastępowane przez fragmenty łąk. Miejscami do samego koryta dochodzą pola uprawne, łąki i pastwiska.

Na odcinku włączonym do obszaru koryto Wisłoki ma przeważnie naturalny charakter – liczne są meandry, odsypiska żwirowe, wyspy i kamieniska z siedliskami przyrodniczymi. Zróżnicowana jest dynamika przepływu – na przemian występują odcinki z szybszym prądem wody (bystrza) i odcinki głębsze, gdzie nurt zwalnia (płosa), co decyduje o bogactwie siedlisk wodnych, a tym samym ichtiofauny. Zbliżone do naturalnego koryto ma również większość z bocznych dopływów ujętych w granice obszaru, głównie Tuszymki, Czarnej i Potoku Chotowskiego. Cechują je również stosunkowo czyste wody, o czym świadczy obecność raka rzeczno-

Pod względem ichtiologicznym obszar należy do krainy lipienia i brzana. Najliczniej występują tu: świnka, brzana, kleń, jaź, certa, a w dopływach – pstrąg potokowy, lipień, łosoś, troć wędrowna. Ogółem odnotowano tu 33 gatunki ryb i jeden gatunek minoga.

Przedmiotami ochrony (wg SDF z dnia 23 maja 2019 r.) w obszarze było 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej. Były to:

- 1130 Boleń pospolity *Aspius aspius*;
- 5264 Brzana karpacka *Barbus carpathicus*;
- 1149 Koza *Cobitis taenia*;
- 1163 Głowacz białopletwy *Cottus gobio*;
- 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*.

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 23.05.2019 r. w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Projekt współfinansowany był ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu. Całkowity koszt to 34 405 033,10 zł, okres realizacji – lata 2017-2023. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Dotyczy części obszaru położonych poza gruntami w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”.

Dla terenów w zarządzie PGL LP zakres planu zadań ochronnych uwzględniono w aneksie do PUL na lata 2015-2024 dla Nadleśnictwa Dębica (Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30.03.2021, znak sprawy: DLŁ-WGL.8100.7.2021).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych przeprowadzono szczegółową inwentaryzację siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków zwierząt obszaru objętego opracowaniem oraz oceniono ich stan ochrony. W jej wyniku stwierdzono występowanie siedliska 91E0 łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) oraz potwierdzono występowanie 7 gatunków ryb uznanych za przedmiot ochrony: 1130 bolenia pospolitego *Aspius aspius*, 5264 brzanka *Barbus carpathicus*, 2484 minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*, 1145 piskorza *Misgurnus fossilis*, 5339 różankę *Rhodeus amarus*, 6144 kielbia białopłetwego *Romanogobio albipinnatus* oraz kozy złotawej *Sabanejewia aurata*. Stwierdzono również występowanie skójki gruboskorupowej *Unio crassus*. W związku z powyższym SDF został uzupełniony o to siedlisko i wymienione gatunki. Nie udało się potwierdzić pozostałych gatunków wymienionych w SDF: 1149 kozy *Cobitis taenia*, 1163 głowacza białopłetwego *Cottus gobio* oraz 1096 minoga strumieniowego *Lampetra planeri*.

Dla siedliska 91E0 jako zagrożenia istniejące wskazano: odpadki i odpady stałe, obce gatunki inwazyjne i antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk. Zagrożeniami potencjalnymi natomiast są: niewielkie projekty hydroenergetyczne, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych oraz zabudowa rozproszona.

W przypadku gatunków ryb jako zagrożenia wskazano: wydobywanie piasku i żwiru (z wyjątkiem piskorza), przegradzanie koryt rzecznych (z wyjątkiem piskorza), zanieczyszczenie wód powierzchniowych m.in. ze ścieków i dróg, rozproszoną zabudowę, pozbywanie się odpadów, regulowanie koryt rzecznych oraz wędkarstwo i kłusownictwo (z wyjątkiem piskorza i brzozy karpackiej).

Dla skójki gruboskorupowej zagrożenia są związane z zanieczyszczaniem wód, zbyt intensywnym nawożeniem przyległych do cieków pól oraz regulowaniem oraz przegradzaniem koryt rzecznych.

Po zdefiniowaniu zagrożeń sformułowano następujące cele ochrony dla przedmiotów ochrony:

Dla siedliska 91E0 łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetion*):

- Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska na poziomie co najmniej U1 (min. 190 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów.
- Utrzymanie wskaźnika „Gatunki charakterystyczne” na poziomie oceny co najmniej U1 - kombinacja florystyczna zubożona, lecz oparta na gatunkach typowych dla łągów.
- Osiągnięcie oceny wskaźnika „Gatunki dominujące” na poziomie co najmniej U1 na 18 stanowiskach - we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są zaburzone relacje ilościowe (dominacja facyjna).
- Osiągnięcie oceny wskaźnika „Gatunki obce geograficznie w drzewostanie” na poziomie FV - <1% i nieodnawiające się.
- Osiągnięcie oceny wskaźnika „ Martwe drewno” na poziomie co najmniej U1 na 9 stanowiskach - zasoby martwego drewna odpowiadają strukturze drzewostanu (są obecne całe martwe drzewa, a nie tylko gałęzie) a ilościowo są pomiędzy 3% a 10% zasobności drzewostanu.
- Osiągnięcie oceny wskaźnika „Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące >3m długości i > 50 cm średnicy) Próg grubości obniżany do 30 cm gdy z przyczyn naturalnych drzewa nie dorastają do 50 cm grubości” na poziomie oceny U1 na 10 stanowiskach – 3-5 szt./ha.
- Utrzymanie wskaźnika „Pionowa struktura roślinności” na poziomie oceny U1 na 28 stanowiskach - antropogenicznie zmieniona lecz zróżnicowana.
- Utrzymanie wskaźnika „Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)” na poziomie oceny FV - dynamika zalewów i przewodzenie podłoża normalne z punktu widzenia odpowiedniego ekosystemu/ zbiorowiska roślinnego.
- Utrzymanie wskaźnika „Naturalne odnowienie drzewostanu” na poziomie oceny FV - tak, obfite.
- Utrzymanie wskaźnika „Inwazyjne gatunki obce w runie i podszybie” na poziomie oceny co najmniej U1 na 4 stanowiskach – więcej niż jeden gatunek, lub 1 gatunek jeżeli jest liczny.
- Utrzymanie wskaźnika „Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie” na poziomie oceny FV – nie bardzo silnie ekspansywne.
- Utrzymanie wskaźnika „Naturalność koryta rzecznego” na poziomie oceny co najmniej U1 – regulacja wykonana metodami „miękkimi”, z zachowaniem cech hydromorfologicznych cieków naturalnego.
- Utrzymanie wskaźnika „Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna” na

poziomie FV – brak.

- Utrzymanie wskaźnika „Inne zniekształcenia” na poziomie FV – brak.
- Poprawa wskaźnika „Wiek drzewostanu” do poziomu oceny U1 - <20% udział drzew starszych niż 100 lat, ale > 50% udziału starszych niż 50 lat.
Osiągnięcie tego wskaźnika wymaga dłuższej perspektywy czasu. Obecnie wskaźnik oceniany jest na poziomie oceny U2.

Dla gatunku 1130 boleń pospolity *Aspius aspius*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 2 stanowiskach.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 5264 brzanka *Barbus carpathicus*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 2 stanowiskach
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 2484 minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 3 stanowiskach
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny co najmniej U1
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 1145 piskorz *Misgurnus fossilis*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 2 stanowiskach.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie FV na co najmniej 1 stanowisku.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny FV - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość cieku: 1,0-2,5 pkt.

Dla gatunku różanka 5339 *Rhodeus amarus*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 1 stanowisku.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny,

charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość ciek: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 6144 kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 1 stanowisku.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość ciek: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 1146 koza złotawa *Sabanejewia aurata*:

- Utrzymanie populacji gatunku w obszarze. Występowanie gatunku na min. 2 stanowiskach.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV – na całej długości stanowiska liczne płyty podłoża żwirowo-piaszczystego bez nanosów mułowych.
- Utrzymanie wskaźnika EFI+ na poziomie oceny FV.
- Utrzymanie wskaźnika „Jakość hydromorfologiczna” na poziomie oceny co najmniej U1 - średnia z ocen 6 elementów hydromorfologicznych: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta oraz ciągłość ciek: ≤ 3,4 pkt.

Dla gatunku 1032 skójka gruboskorupowa *Unio crassus*:

- Utrzymanie wskaźnika „Liczebność” na poziomie oceny FV – powyżej 10 os./1 m biegu rzeki.
- Utrzymanie wskaźnika „Struktura wiekowa” na poziomie oceny FV -
- obecne osobniki w wieku przedrodzicznym (które mają najwyżej 3 lata) co świadczy o tym, że populacja rozradza się.
- Utrzymanie wskaźnika „Struktura wielkości ciała” na poziomie oceny FV - obecne osobniki w całym zakresie wyróżnionych klas długości muszli do 30 mm, jak i w zakresie 30-60mm i większe – powyżej 60 mm.
- Utrzymanie wskaźnika „Zasiedlenie odcinka rzeki” na poziomie oceny FV - 100-60%.
- Utrzymanie wskaźnika „Obecność punktowych źródeł zanieczyszczeń” na poziomie FV – nie stwierdzono punktowych źródeł zanieczyszczeń.
- Utrzymanie wskaźnika „Obecność antropogenicznych zmian w budowie koryta” na poziomie oceny co najmniej U1 – niewielkie przekształcenia w korycie rzeki (miejscami ślady regulacji); zmiany obejmują nie więcej niż połowę badanego odcinka rzeki.
- Utrzymanie wskaźnika „Wskaźnik optymalnego siedliska” na poziomie oceny FV – 5 lub więcej ocen A i żadnej C wskaźników pomocniczych.

Dla niektórych wskaźników związanych z populacją gatunków nie określono celów działań ochronnych. Będzie to dopiero możliwe po ponownych badaniach, gdy zostaną określone trendy zmian liczebności oraz struktury populacji poszczególnych gatunków. Wskaźnika ekologiczny stan wód nie badano podczas inwentaryzacji.

Po wyznaczeniu celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony określono odpowiednie działania:

Dla siedliska 91E0 wskazano pozostawienie bez użytkowania lub użytkowanie z zachowaniem areálu, struktury i składu gatunkowego właściwego dla siedliska.

W przypadku gatunków zwierząt jako działanie ochronne ustalono: poprawę jakości wody (budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, zabezpieczenie przed spływem zanieczyszczeń ze szlaków komunikacyjnych i infrastruktury drogowej; uporządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi).

Działania związane z monitoringiem realizacji działań ochronnych opierać się będą głównie na monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony z zastosowaniem metodyki GIOŚ.

W dokumencie nie zawarto wskazań do zmiany dokumentów planistycznych – przeprowadzona analiza nie wykazała kolizji zapisów pomiędzy nimi a zapisami planu dotyczącymi przedmiotów ochrony obszaru.

Sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne – działania ochronne można realizować w ramach planu zadań ochronnych.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053 opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie, w ramach którego realizowane było niniejsze opracowanie (projekt POIS.02.04.00-00-0193/16), postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o rozpoczęciu opracowywania projektu planu zadań ochronnych.

Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z obszarem miały spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego byli przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani pocztą elektroniczną, pocztą tradycyjną lub telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie oraz w właściwych miejscowo Urzędach Gmin.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się w dniu 26.07.2019 r. w Zajeździe Polonez w Dębicy. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Celem spotkania było przedstawienie projektu (PZO bis) nr POIS.02.04.00-00-0193/16, w ramach, którego opracowywany był projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053, metodyk przygotowania planu zadań ochronnych, zasad funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także charakterystyki obszaru, przebiegu granic, przedmiotów ochrony i głównych zagrożeń.

II spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się w dniu 28.02.2020 r. w Zajeździe Polonez w Dębicy. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. W trakcie spotkania przedstawiono wyniki inwentaryzacji i oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony, podsumowanie prac, projekt korekty przebiegu granic, wskazanie istniejących i potencjalnych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz omówienie koncepcji ochrony obszaru.

III spotkanie Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się na początku czerwca 2020 roku on-line (z uwagi na sytuację epidemiczną spowodowaną koronawirusem SARS-CoV-2). W dniach 01.06.2020–08.06.2020 wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać uwagi do materiałów zamieszczonych na stronie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/dolna-wisloka-z-doplywami-plh180053>

Obwieszczeniem z dnia 30 lipca 2020 r., znak WPN.6320.2.4.2019.KCh.133 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (strony BIP), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu 4 sierpnia 2020 r.

Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń w urzędach miejskich i urzędach gmin: Gawłuszowice, Przecław, Mielec, Żyraków, Pilzno, Czarna, Dębica, Wielopole Skrzyńskie, Ostrów, Sędziszów Małopolski, a także w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od 30 lipca 2020 r. do 27 sierpnia 2020 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

L.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	W trakcie konsultacji wniesiono następujące uwagi: <i>1. W miejscowości Żdzary działka nr ewid. 938 oraz w miejscowości Czarna działki o nr ew. 944/6, 945/4 są objęte Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego z oznaczeniem MRJ (przeznaczenie pod budownictwo mieszkaniowe). W związku z powyższym wnosimy o nieobejmowanie ich obszarem Natura 2000,</i>	Wójt Gminy Czarna pismo z dnia 19.08.2020 znak ROŚ.604.6.2 020	Uwaga nie została rozpatrzona ponieważ nie dotyczy treści zarządzenia poddanego udziałowi społecznemu przeprowadzonemu zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) . Projekt zmiany granic obszaru Natura 2000 stanowi załącznik do szablonu dokumentacji planu	Uwaga nie została uwzględniona

L.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p><i>gdyż utrudni to przyszłym Inwestorom w procedurze uzyskania pozwolenia na budowę.</i></p> <p><i>2. Obszar Natura 2000 przechodzi przez centrum miejscowości Chotowa, Czarna, Żdżary, Grabiny, Głowaczowa, Golemki gdzie występuje zwarta zabudowa budynkami mieszkalnymi, usługowymi, gospodarczymi, przemysłowymi oraz prowadzone są inwestycje zarówno gminne jak i prywatne . Rozszerzenie Obszaru Natura 2000 na tereny przekształcone przez człowieka nie jest zasadne. W związku z powyższym wnosimy o zawężenie Obszaru Natura 2000 w obszarach zabudowy mieszkalno zagrodowej do granic koryt rzek Potoku Chotowskiego, Rudy, Czarnianki.</i></p>		<p>zadań ochronnych. Zmiana granicy obszaru Natura 2000 będzie prowadzona osobną procedurą niezależnie od ustanowienia zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dla tego obszaru.</p>	

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu 30 lipca 2020 r.

W wyniku częściowej akceptacji propozycji zmiany SDF dla przedmiotowego obszaru przez Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska zaktualizowano występujące na terenie obszaru przedmioty ochrony. Uszczegółowiono także cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony w obszarze objętym planem.

W wyniku kontroli we własnym zakresie zaktualizowano w uzasadnieniu informację o sporządzeniu planu zadań ochronnych na okres bezterminowy, z uwagi na zmianę zapisów art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody: „Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.”

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie powtórzył konsultacje społeczne, dając wszystkim zainteresowanym dodatkową możliwość zapoznania się z zapisami projektu zarządzenia.

Obwieszczeniem z dnia 5 marca 2024 r., znak: WPN.6320.1.18.2022.KCh.19 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (strony BIP), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu 14 marca 2024 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędach miejskich i urzędach gmin: Urząd Gminy Gawłuszowice w dniach od 11 marca 2024 r. do 2 kwietnia 2024 r., Urząd Miejski w Przecławiu w dniach od 7 marca 2024 r. do 28 marca 2024 r., Urząd Gminy Mielec w dniach od 8 marca 2024 r. do 29 marca 2024 r., Urząd Miejski w Mielcu w dniach od 8 marca 2024 r. do 29 marca 2024 r., Urząd Gminy w Żyrakowie w dniach od 5 marca 2024 r. do 2 kwietnia 2024 r., Urząd Miejski w Pilźnie w dniach od 7 marca 2024 r. do 28 marca 2024 r., Urząd Gminy Czarna w dniach od 8 marca 2024 r. do 2 kwietnia 2024 r., Urząd Miejski w Dębicy w dniach od 6 marca 2024 r. do 27 marca 2024 r., Urząd Gminy Dębica w dniach od 6 marca 2024 r. do 27 marca 2024 r., Urząd Gminy Wielopole Skrzyńskie w dniach od 5 marca 2024 r. do 26 marca 2024 r., Urząd Gminy Ostrów w dniach od 6 marca 2024 r. do 28 marca 2024 r., Urząd Miejski w Sędziszowie Małopolskim w dniach od 12 marca 2024 r. do 3 kwietnia 2024 r. oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie w dniach od 5 marca 2024 r. do 9 kwietnia 2024 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w Tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

L.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	Uwaga do załącznika nr 2 „Mapa obszaru Natura 2000”: <i>W przesłanym załączniku brakuje naniesienia warstw z obszarem opracowania PZO i z PULem.</i>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono	Poprawiono mapy
2.	Uwaga do załącznika nr 3 „Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony”. <i>W załączniku nr 3 dla przedmiotów ochrony 1149 koza <i>Cobitis taenia</i>, 1163 głowacz białopletwy <i>Cottus gobio</i>, 1096 minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy, ich status w obszarze wymaga zbadania, więc nie powinno się w takiej sytuacji formułować zagrożeń istniejących i potencjalnych. W sytuacji trwającego procesu weryfikacji gatunków w obszarze należy wskazać “U – nieznanne zagrożenie lub nacisk”, a w opisie wskazać, że obecnie trwa weryfikacja występowania gatunków w obszarze.</i>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono	Uzupełniono zapis dotyczący zagrożeń, uwzględniając przekazane uwagi
3.	Uwaga do załącznika nr 5 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”. <i>W załączniku nr 5 dla przedmiotów ochrony: 1149 koza <i>Cobitis taenia</i>, 6144 kielb białopletwy <i>Romanogobio albiginnatus</i>, 1096 minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>, należy zmienić zapis na <i>nie określa się</i>. Weryfikacja występowania gatunku w obszarze.</i>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono	Uzupełniono zapis dotyczący działań ochronnych, uwzględniając przekazane uwagi
4.	Uwaga do załącznika nr 5 „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”. <i>W załączniku nr 5 dla przedmiotu ochrony: 1032 Skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>, należy proponuję sprecyzować dodając “określony w załączniku 6”.</i>	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniono	Uzupełniono zapis dotyczący działań ochronnych, uwzględniając przekazane uwagi

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu 29 kwietnia 2024 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna europejska sieć ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II, w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne – odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy siedliskowej Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków o których mowa w art. 2 Dyrektywy siedliskowej, natomiast zgodnie z art. 17 Dyrektywy siedliskowej mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania np. Funduszy Europejskich.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt 1.